

ชื่อโครงการ : การพัฒนาการจัดการวิสาหกิจชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษา : ตำบล

ดอนช้าง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ผู้วิจัย : จินตนา สมสวัสดิ์ หัวหน้าโครงการ ,อนุรักษ์ ทองสุโขวงศ์ สุกานดา พงษ์ย้อย ผู้ร่วมโครงการ

บทคัดย่อ

การพัฒนาการจัดการวิสาหกิจชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพของวิสาหกิจชุมชน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนสู่ความเข้มแข็ง และแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ รวบรวมข้อมูลจากการสำรวจโดยวิธีการสัมภาษณ์ จำนวน 48 ตัวอย่างประกอบด้วย ประธานกรรมการ และเลขานุการกลุ่ม 20 ตัวอย่าง สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนจำนวนร้อยละ 5 ของแต่ละวิสาหกิจชุมชน รวม 14 คน และประชาชนในพื้นที่ที่ไม่เป็นสมาชิกของวิสาหกิจชุมชน จำนวนร้อยละ 5 ของประชากรกลุ่มสมาชิกจำนวน 14 คน การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ส่วน โดยส่วนแรก การประเมินศักยภาพ ด้วยแบบประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน ส่วนที่สอง วิเคราะห์ถดถอยพหุแบบเชิงชั้น เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนสู่ความเข้มแข็ง และส่วนสุดท้าย วิเคราะห์ Matrix TOWS เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน พบว่า ปัจจุบันตำบลดอนช้างมีกลุ่มอาชีพที่ขึ้นทะเบียน จำนวน 10 กลุ่มอาชีพ ผลการประเมินศักยภาพของกลุ่มอาชีพมีเพียงกลุ่มอาชีพทอเสื่ออก ที่มีศักยภาพ ระดับปานกลาง ส่วนอีก 9 กลุ่มอาชีพมีศักยภาพ ระดับต้องปรับปรุง ซึ่งมีบางส่วนหยุดการดำเนินกิจกรรม ส่วนผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนสู่ความเข้มแข็ง พบว่า การบริหารจัดการ กระบวนการเรียนรู้ และองค์กรวิสาหกิจชุมชน ซึ่งมีทั้งหมด 7 ตัวแปร คือ การเพิ่มศักยภาพและความสามารถของสมาชิก การเพิ่มรายได้ ชุมชนได้รับผลประโยชน์ การจัดกิจกรรมขึ้นในวิสาหกิจชุมชน การมีส่วนร่วมของสมาชิก/ประชาชน การรู้จักองค์กรวิสาหกิจชุมชนของประชาชนในชุมชน และความพอใจในองค์กรวิสาหกิจชุมชน พบว่ามี 1 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็คือ การมีส่วนร่วมของสมาชิก/ประชาชน ซึ่งจากการทดสอบสมมติฐาน พบว่าการมีส่วนร่วมของสมาชิก/ประชาชน มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีความกับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในทิศทางเดียวกัน

ผลการวิเคราะห์ SWOT พบว่าตำบลดอนช้าง มีจุดแข็ง คือมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้แก่โบราณสถานกู่แก้ว และบึงแก่น้ำค้อน ประกอบกับชาวบ้านในตำบลดอนช้างยังมีวิถีชีวิตแบบชนบทดั้งเดิม จุดอ่อนคือแหล่งท่องเที่ยวยังไม่ได้รับการพัฒนา และขาดการส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพ ซึ่งโอกาสในการพัฒนาคือการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้รับความนิยมสูง และตำบลดอนช้างมีพื้นที่ติดอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น และมีอุปสรรคคือแหล่งท่องเที่ยวบางส่วนอยู่ในเขตโบราณสถาน ซึ่งจากการระดมความคิดเห็นแนวทางการพัฒนากลุ่มอาชีพวิสาหกิจชุมชนเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดย 1) ให้มีการจัดการท่องเที่ยวแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท 2) ให้มีถ่ายทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เยาวชน 3) อบรมให้ความรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชนเพื่อพัฒนาเป็นของที่ระลึก และ และความรู้ด้านบริหารธุรกิจให้กับสมาชิกวิสาหกิจชุมชน และ4) พัฒนาผู้นำและคณะกรรมการกลุ่มอาชีพเพื่อส่งเสริมให้มีระเบียบกลุ่มอาชีพและการจัดโครงสร้างกลุ่มอาชีพ เพื่อให้การบริหารจัดการกลุ่มอาชีพมีความยั่งยืนต่อไป

Research title : Development of Community's Enterprise Management according to self-sufficiency economy : A Case Study of Donchang Subdistrict, Amploe Mueang, Khonkaen Province.

Researcher : Chintana Somsward, head of the project , Anurak Thongsokhowong, Suganda fongyoy, Co-researcher.

ABSTRACT

This work is a study of the utilization of Sufficient Economy Principle in making Community enterprise (CE) grows sustainably. The aim is to study on the potential of community enterprise and CE's managerial development in order to support the ecological tourism. The data collected by interviewing 48 samples, which compose of 20 chairmen and secretaries of the CE , 14 members (5 percent) of the CE , and 14 (5 percent) of local people who were not members of the CE.

The research has 3 sections; firstly is CE potential evaluation, secondly is the Hierarchical Regression to find the relation between factors and CE's potential, and lastly is the SWOT Analysis. The first section we found that Don-Chang district has 10 occupation groups, the most of occupation groups are the low potential enterprises except the Reed Matt Weaving group which is the moderate potential enterprise. The second section we use the model with 3 main factors (Management factor, Learning factor and CE Organization factor) which has 7 variables, there are 1) increasing in members' skill, 2) increasing in income, 3) the community's benefit, 4) CE's activity, 5) the participations of members/people in CE, 6) acknowledgment of people in community about CE and 7) the members' pleasures in CE organization, from the relation testing we found that "the participations of members/people" is the only variable which has the significant relation to CE's potential. The third section, from the SWOT analysis of Don-Chang district we found that the strength is the existing of ecotourism such as Koo-Keaw historic site and Kang Nam Ton swamp which the people in community still have the traditional way of life, the weakness is the lacking of occupational supporting for the population in community, the opportunity is the promoting in ecotourism (Koo-Keaw historic site and Kang Nam Ton swamp) to be the attractive place of Khon Kaen province which Don-Chang subdistrict is also close to Meung district, the treat is that some part of ecotourism is in the historical area. From the brainstorming it was agreed that the following are needed : [1] the establishment of homestay tourism [2] The transfer of local knowledge to youth [3] Knowledge development in the field of business management and product development 4) training for leaders and committee of occupation group in the field of organization management and restructuring for sustainable of the CEs.